

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖZÜYLE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ

Cem Çuhadar, Özcan Özgür Dursun

Anahtar

sözcükler

Bilişim
teknolojileri
öğretmenliği,
Öğretmen
yetiştirme,
BÖTE

ÖZET

Bu çalışmada Eğitim Fakültelerinin Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümlerinde öğrenim görmekte olan bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının mesleğe bakış açıları kendi görüşleri kapsamında ele alınmıştır. Araştırma bir olgubilim çalışması olarak desenlenmiştir. Katılımcılar Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 40 dördüncü sınıf öğrencisidir. Araştırma verileri açık uçlu sorulardan oluşan bir anket formu ile elde edilmiş ve içerik çözümlemesi tekniği ile çözümlenmiştir. Araştırma sonuçları bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının mesleğe ilişkin algılarını, öğretmen yeterlikleri, öğretim, toplumsal roller, mesleki sorunlar ve çözüm önerileri başlıkları altında ortaya koymaktadır.

Keywords

Computer
teaching,
teaching
profession,
CEIT

ABSTRACT

The current study investigated the views of pre-service teachers enrolled in the departments of computer education and instructional technologies regarding the teaching profession. The research was designed as a phenomenology study. Participants consisted of 40 senior students enrolled in Anadolu University Faculty of Education, Department of Computer Education and Instructional Technologies. Data were collected through an instrument comprised of open-ended questions, and analyzed through content analysis procedures. Findings helped researchers to classify profession related views of pre-service teachers as: teacher proficiencies, instruction, societal roles, professional problems and proposed solutions.

1. GİRİŞ

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, geleneksel öğrenme-öğretme anlayışındaki dönüşüm ve artan bilgi miktarı bilgi çağı gereksinimlerine uygun öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Öğretmen adaylarının meslek bilgisi ve alan eğitimi derslerinin yanı sıra genel kültür dersleri ile çağdaş bir bakış açısına sahip olmaları söz konusu gereksinimlerin karşılanabilmesi için bir zorunluluk haline gelmiştir. Bilgi çağı öğretmenlerinin olay ve olgulara eleştirel bir bakış açısı ile bakabilen, bilgiye ulaşım, değerlendirebilen, ortaya çıkabilecek problemlere çözüm üretebilen uzmanlar

olabilmelerine ilişkin beklenti bu durumun doğal bir sonucu olarak ortaya çıkmaktadır.

Alkan (2000), öğretmenlik mesleğini özgün ve önder bir meslek olarak görmekte, öğretmenleri ise insan davranışlarını oluşturmada güç ve karmaşık görevlere sahip uzmanlar olarak nitelemektedir. Bu uzmanların yetiştirilmesinde, diğer bir deyişle öğretmen eğitiminde, farklı kültürel bağlamlara da bağlı olarak çeşitli yaklaşımlar işe koşulmaktadır. Öğretmen adaylarına alan ve meslek bilgisi verilmesi, genel kültür ve öğretmenlik becerisi kazandırmaya yönelik uygulamalar öğretmen yetiştirmede genel bir yaklaşımdır (Okçabol, 2005). Avrupa Birliği Öğretmen Yetiştirme Raporunda profesyonel öğretmenler ve mesleğin profesyonelleşmesine ilişkin beklentiler şu şekilde ele alınmaktadır (YÖK öğretmen el kitabı, 2008);

1. öğretim, öğrenme ve çalışmaya ilişkin araştırma sonuçlarına dayalı bilgiyle yoğrulmuş,
2. etkili öğretme, öğrenme ve çalışma süreçlerinin geliştirilmesi için zengin geçerli deneyimlere sahip,
3. özerk, yetkin, öğrencileriyle ilgili, eleştirel yapısı gelişmiş, entelektüel,
4. öğretmenlik mesleğiyle ilgili özerk meslek örgütlerinde sorumluluk alan,
5. meslek etiğini benimsemiş kişiler olması beklenmektedir.

Öğretmenlik mesleği zaman zaman diğer mesleklerden farklı bir bakış açısı ile ele alınmaktadır. Bu bakış açısı öğretmenlik kavramının belirli özellikleri temelinde açıklanabilir. Öğretmenler yalnızca öğreten kişiler değil, aynı zamanda öğrencilerini kişisel olarak etkileyebilecek ve onlara model olacak bireylerdir. Bu nedendir ki öğretmenlerin, öğretimin ötesinde, birey olarak sahip oldukları özellikler önem kazanmaktadır (Krecic ve Grmek, 2005). Bu ve benzeri nedenlerle, bir meslek dalı olarak ele alınan öğretmenliğin, kendine özgü yapısı ile farklı bir uzmanlık alanı olduğunu söylemek olanaklıdır.

Bilgi toplumlarının en belirgin özellikleri arasında yer alan bilgi ve iletişim teknolojilerinin her alanda yaygınlaşması, bu teknolojileri kullanabilme bilgi ve becerisine sahip bireylerin yetiştirilmesini bir zorunluluk haline getirmektedir. Ayrıca bilgi ve iletişim teknolojilerin öğretimini ve eğitim amaçlı kullanımını sağlamak amacıyla yetişmiş insangücüne de ihtiyaç duyulmaktadır (Kabakçı ve Odabaşı, 2007). İfade edilen amaç çerçevesinde üniversitelerin farklı fakültelerinde, çeşitli öğretim kademelerinde ve kurumlarında bilişim teknolojileri alanında görev yapacak öğretmenler yetiştirilmektedir. 1998 öğretim yılında eğitim

fakülteleri bünyesinde kurulan "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi" (BÖTE) bölümleri de bunlardan birisidir. BÖTE bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarına meslek bilgisi dersleri, alan dersleri ve genel kültür derslerinden oluşan bir program dahilinde öğretim verilmektedir. Gerçekleştirilen öğretim çerçevesinde bölümün temel amacı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapacak bilişim teknolojileri (BT) öğretmenlerini yetiştirmektir. BÖTE bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları aynı zamanda çağdaş öğretim teknolojilerini kullanarak öğrenme-öğretme etkinliklerini planlayabilen birer öğretim tasarımcısı olarak da mezun olmaktadır.

1.1. İlgili Araştırmalar

BÖTE bölümlerinden mezun olarak ilk ve ortaöğretim kurumlarında BT öğretmeni olarak görev yapan öğretmen adaylarına, dört yıllık eğitimleri süresince, görev yapacakları eğitim kurumlarına ilişkin fikir sahibi olmaları ve kuramsal bilgilerini sınıf ortamında uygulayabilmeleri amacıyla çeşitli dersler verilmektedir. Öğretmen adayları bu dersler aracılığıyla öğretmenlik mesleğini daha yakından tanıma fırsatı yakalamaktadırlar. Bu süreçte birçok öğretmen adayı öğretmenlik mesleğine yönelik olumlu düşünceler geliştirirken; bazı öğretmen adayları da öğretmenlik mesleğine ilişkin bir takım sorunlar nedeniyle mesleklerine ilişkin olumsuz bir tutum sergileyebilmektedirler. Alanyazın incelendiğinde öğretmen adaylarının mesleklerine ilişkin görüşlerine yönelik birçok araştırmanın gerçekleştirildiği görülmektedir.

Demirli ve Kerimgil, (2009) tarafından III. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu kapsamında, "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleklerine Yönelik Görüşleri" isimli araştırmada, Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan ikinci, üçüncü ve dördüncü sınıf öğrencilerden seçilen toplam 15 öğretmen adayından yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla veri toplanmış toplanan veriler nitel veri analiz teknikleri ile çözümlenerek yorumlanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre öğretmen adayları, BT öğretmeni olarak sahip olunması gereken nitelikleri; alan, meslek ve kişisel özellikler olarak belirlemişlerdir. Öğretmenlik mesleğinde en çok karışılacakları sıkıntıyı ise yüksek beklenti ve tanımlanmamış görevler olarak ifade etmişlerdir.

Numanoğlu ve Bayır (2009) tarafından "Bilgisayar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerine İlişkin Görüşleri" isimli araştırmalarında, 2006-2007 öğretim yılında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören son sınıf bilişim teknolojileri öğretmen adaylarıyla

çalışılmıştır. Araştırmanın katılımcılarından Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurulu tarafından ortaklaşa geliştirilen ve altı yeterlik alanına dönük sorular içeren "Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri" anketiyle veri toplanmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, cinsiyet, bölümü bilinçli olarak tercih etme ve öğretmenlik yapmayı isteyip istememe durumlarına ilişkin öğretmen adaylarının, "Öğrenciyi Tanıma" ana yeterliği altındaki "Öğrenciye Değer Verme" alt yeterliğini kazanma durumlarının yüksek olduğu bulunmuştur.

Akbiyık ve Seferoğlu, (2009) tarafından yapılan "Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Öğrenci Beklentilerine İlişkin Görüşleri ve Derslerde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları" isimli araştırmalarında çeşitli il ve ilçelerde görev yapan bilişim teknolojileri öğretmenlerinden elektronik ortamda anket yardımıyla veri toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, öğrencilerin bilişim teknolojileri dersiyle ilgili olarak en çok bilgisayarı tanıma ve bilgisayar okuryazarı olma yönünde beklentilere sahip oldukları, genel olarak ders dışı beklenti ortalamalarının dersle ilgili beklenti ortalamalarından daha yüksek olduğu, ders dışı beklentilerinin ise çoğunlukla internette gezinme ve sohbet programlarını kullanma gibi durumlarda yoğunlaştığı gözlenmiştir.

Dilmaç, Çıkılı, Işık ve Sungur (2009) tarafından yapılan "Teknik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleklerine İlişkin Tutumlarının Yordayıcısı Olarak Mesleki Benlik Saygısı" isimli araştırmada, Selçuk Üniversitesi Teknik Eğitim Fakültesinin çeşitli bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarından, "Mesleki Benlik Saygısı Ölçeği" ve "Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği" kullanılarak veri toplanmıştır. Araştırmanın bulgularına göre, teknik öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile mesleki benlik saygıları arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişkinin olduğunu belirlenmiştir. Ayrıca, öğretmenlik mesleğine yönelik tutum ölçeği "Sevgi" ve "Uyum" alt boyutlarının, mesleki benlik saygısını anlamlı olarak yordadığı, ancak "Değer" alt boyutunda bu durumun söz konusu olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çakıroğlu ve Akkan, (2008) tarafından II. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu kapsamında yapılan, "BÖTE Bölümlerinin Öğretmen Adaylarının Beklentilerini Karşılamaları Açısından Değerlendirilmesi: KTÜ Örnekleme" isimli araştırmada, Karadeniz Teknik Üniversitesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 108 öğrenciden anket yöntemiyle veri toplanmıştır. Öğrencilere temelde bölüme gelmeden önce bölüme ilişkin beklentilerine ve bölümün bu beklentileri karşılama düzeyine ilişkin sorular sorulmuştur. Bulgulara göre katılımcıların büyük bir kısmı (%91.7) bölümü bilinçli olarak tercih etmediklerini, bölüme bilinçli

olarak gelen öğrencilerin ise bölüme yönelik beklentilerini yeterince karşılık bulamadıkları (%26.8) sonuçlarına ulaşılmıştır.

Akdağ, (2004) tarafından XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı kapsamında yapılan "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmeni Adaylarının Demografik Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları" isimli araştırmada İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim gören 166 öğrenciden 21 maddelik Bilgisayar Öğretmenliği Tutum Ölçeği (BÖTÖ) ile veri toplanmıştır. Toplanan verilerin analizi sonucu elde edilen bulgular ışığında, öğretmen adaylarının bölümü tercih etme nedenleri arasında mezun olunca işsizlik problemi yaşamayacaklarına inanmaları, bilişim teknolojileri öğretmenliğinin gittikçe önem kazandığını düşünmeleri ve üniversite giriş sınavlarında ek puan verilmesi gelmektedir. Ayrıca yapılan analizler sonucunda öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumların sınıf bazında değiştiği sonucuna da ulaşılmıştır.

1.2. Amaç

Bu çalışmanın temel amacı Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının "Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği" mesleğine ilişkin düşüncelerini ortaya koymaktır. Bu amaç çerçevesinde çalışmada şu sorulara yanıt aranmıştır.

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarına göre;

1. İyi bir bilişim teknolojileri öğretmeni hangi özelliklere sahip olmalıdır?
2. Bir bilişim teknolojileri öğretmeni adayına lisans dönemi boyunca nasıl bir eğitim verilmelidir?
3. Bilişim teknolojileri öğretmenlerinin toplumsal rolleri nelerdir?
4. Bilişim teknolojileri öğretmenliği mesleğinde karşılaşılabilecek olası sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir?

2. YÖNTEM

Bu çalışma olgubilim araştırması olarak desenlenmiştir. Nitel araştırma yöntemleri arasında yer alan olgubilim araştırmaları bireylerin bir olguya ilişkin yaşantılarını, algılarını ve bunlara yükledikleri anlamları ortaya çıkarmaya yönelik araştırmalardır (Yıldırım ve Şimşek, 2006).

2.1. Katılımcılar

Katılımcıların belirlenmesinde amaçlı örnekleme yoluna gidilmiştir. Amaçlı örnekleme, araştırmada daha önceden belirlenmiş ölçütleri karşılayan durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu tip bir örneklemede araştırmacı araştırma amaçlarına en uygun ve istenen özellikleri taşıyan katılımcıları kendi yargısı ile örneklem olarak belirlemektedir (Balcı, 2004).

Çalışmanın katılımcılarını 2008–2009 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümünde öğrenim görmekte olan 22'si erkek ve 18'i kadın olmak üzere 40 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Araştırmanın katılımcılarını dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın özellikle dördüncü sınıf öğretmen adaylarıyla yapılmasının ana nedeni, dördüncü sınıf öğrencilerinin bilişim teknolojileri öğretmenliği mesleğine ilişkin alt sınıflara göre daha geniş ve bütüncül bir bakış açısına sahip oldukları düşüncesidir. Ayrıca katılımcılar araştırmaya gönüllü olarak katılmışlardır.

2.2. Veri toplama Aracı ve Verilerin Çözümlemesi

Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırmacılar tarafından geliştirilen ve beş açık uçlu sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Araştırma soruları problem durumu ile ilgili bir alanyazın taramasının ardından, amaçlar çerçevesinde belirlenmiştir.

Verilerin çözümlemesinde nitel araştırma yöntemlerinde kullanılan içerik çözümlemesi tekniğinden yararlanılmıştır. İçerik çözümlemesinde amaç, verileri açıklayabilecek kavramlara ve ilişkilere ulaşmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2006). Bu çerçevede elde edilen veriler öncelikle bilgisayar ortamına aktarılmıştır. Formlar ve bilgisayar ortamına aktarılan veriler farklı bir araştırmacı tarafından incelenerek bilgisayar ortamına doğru bir biçimde aktarıldığı doğrulanmıştır. Ardından veriler indekslenerek kodlanmış, temalar ortaya çıkarılmış ve yorumlanmıştır. Elde edilen temalar üzerinde kodlayıcılar arası güvenilirlik çalışması gerçekleştirilmiştir. *Görüş birliği*/(*görüş birliği*+*görüş ayrılığı*) formülü ile her tema için kodlama güvenirliliği oranı hesaplanmış, bu oranın .70 ve üzeri olarak hesaplandığı temalar üzerinde görüş birliğine varıldığı kabul edilmiştir. Araştırmacılar görüş birliğine varılamayan temalar üzerinde yeniden çalışarak görüş birliğine varmışlardır. Araştırmanın geçerlik ve güvenirliliğinin ortaya konmasında uzman görüşü, katılımcı onayı, ayrıntılı betimleme gibi yöntemlere başvurulmuş ve doğrudan alıntılara yer verilmiştir.

3. BULGULAR VE YORUM

Bu bölümde araştırmada elde edilen verilere ilişkin bulgulara yer verilmektedir. Bulgular araştırma sorularına temel alınarak sunulmakta ve yorumlanmaktadır.

3.1. Bir BT Öğretmeninin Sahip Olması Gereken Özelliklere İlişkin Bulgular

Katılımcıların, bir BT öğretmenin sahip olması gereken özellikler nelerdir sorusuna vermiş oldukları yanıtlar çerçevesinde elde edilen temalar şu şekilde sıralanmaktadır:

Tablo 1. Bir BT öğretmenin sahip olması gereken özellikler

	f (n=40)
1- Bilgisayar teknolojileri konusunda uzman	25
2- Öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi ve becerilere sahip	24
3- Mesleki gelişimine önem veren	20
4- Örnek kişilik özelliklerine sahip	10
5- İletişim becerileri gelişmiş	5
6- Öğrencilerinin kişilik gelişimlerine yardımcı olan	4
7- Öğretmenlik mesleğini seven	2
8- Mesleki kimliği konusunda özgüveni olan	2
9- Meslek etiğine sahip	2

BT öğretmeni adaylarının görüşleri kapsamında bir BT öğretmeninde olması gereken özelliklerin başında bilgisayar teknolojileri konusunda uzmanlık gelmektedir. Adaylar mesleki alanlarının bilgisayar teknolojileri olduğunu belirtmekte, bu nedenle gerek donanım gerekse yazılım konularında uzmanlaşmanın önemini dile getirmektedirler.

"Bilgisayar öğretmeni düşünürsek bana göre bilgisayarın gerek donanım gerekse yazılım olacak yanı hakkında proje sahibi olmalı. Çünkü bilmiyorum dediğinde bildikleri de önemini yitiriyor."[Ö16]

İyi bir BT öğretmenin sahip olması gereken diğer önemli bir özellik öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi ve becerilere sahip olma şeklinde ortaya konulmuştur. Bir BT öğretmeni olarak gerekli öğretmen yeterliklerine sahip olmak, derslerde farklı yöntem ve tekniklerden yararlanabilmek, kuramsal ve uygulamaya yönelik yeterli bir altyapıya sahip olmak gibi ifadeler bu tema ile ilgili dile getirilen görüşler arasında yer almaktadır.

"Bilgisayar öğretmeni olmadan önce bence öğretmen olabilmelidir. Öğretmen olma bilincini kazanmadan iyi bir bilgisayar öğretmeni veya başka herhangi bir branşta iyi bir öğretmen olamaz."[Ö7]

Öğretmen adaylarının bir BT öğretmeninde bulunması gereken özellikler için en fazla görüş bildirdiği konulardan birisi mesleki gelişim olmuştur. Bilgisayar teknolojileri ile ilgili gelişmelerin sürekli bir biçimde takip edilmesi ve edinilen güncel bilgilerin öğrencilere aktarılması bu tema ile ilgili belirtilen görüşler arasında yer almaktadır. Ancak bu tema ile ilgili olarak belirtilen görüşlerin tamamında mesleki gelişime alan bilgisi temelinde vurgu yapılmakta ve öğretmenlik mesleğine ilişkin bir mesleki gelişimden bahsedilmemektedir.

"Teknolojiyi yakından takip etmeli, yeni gelişmelere karşı bilgilerini sürekli güncellemelidir."[Ö19]

Örnek kişilik özelliklerine sahip olma bir BT öğretmeninde bulunması beklenen özelliklerden arasında ifade edilmektedir. Bu tema ile BT öğretmenliğinden çok herhangi bir öğretilerde bulunması beklenen kişilik özelliklerine yer verilmiştir. Görüşler temelinde, bir BT öğretmenin, dürüst, yaratıcı, hoşgörölü, sorunlara yapıcı bir biçimde yaklaşan ve akılcı çözümler üretebilen çalışkan, ileri görüşlü bireyler olmasının beklendiği ifade edilmektedir.

"Güler yüzlü, hoşgörölü, sorumluluğunun bilincinde olmalı, sabırlı, yaratıcı çevreyle ve öğrencileriyle iyi geçinen, sorunlara olumlu bir şekilde yaklaşabilen..."[Ö22]

İletişim becerilerinin gelişmiş olması, öğrencilerin kişilik gelişimlerine yardımcı olma, öğretmenlik mesleğini sevme, mesleki kimliği konusunda özgüvenli ve meslek etiğine sahip olma diğer temalar kadar sık bir biçimde dile getirilmese de bir BT öğretmenin sahip olması gereken özellikler arasında yer almaktadır.

"Mesleki açıdan yeterli donanıma sahip, iletişim becerileri iyi olan bir eğitimci olmalı."[Ö36]

"Bilgisayara tamamen hakim, her şeyi bilmek zorunda olmasa da her konuda yorum yapabilen, teknolojiyi seven, öğretmenliği, insanlara bildiklerini öğretmeyi seven, özelliklere sahip olmalı."[Ö32]

3.2. BT Öğretmeni Adaylarına Lisans Dönemi Süresince Verilmesi Beklenen Eğitime İlişkin Bulgular

Katılımcıların, bir BT öğretmeni adayına lisans dönemi boyunca nasıl bir eğitim verilmelidir sorusuna vermiş oldukları yanıtlar çerçevesinde elde edilen temalar şu şekilde sıralanmaktadır:

Tablo 2. BT öğretmeni adaylarına lisans dönemi süresince verilmesi beklenen eğitim

	f (n=40)
1- Alan derslerine ağırlık verilmeli	19
2- Öğretmenlik mesleğine ilişkin ders ve uygulamalara önem verilmeli	16
3- Eğitim programı ve ders içerikleri güncellenmeli	16
4- Dersleri konusunda uzman öğretim elemanları yürütmeli	7
5- Fizik, kimya, matematik, biyoloji gibi dersler kaldırılmalı	7
6- Bilgisayar konuları uygulamalı olarak öğretilmeli	5
7- Öğretmen adaylarına bilgi okuryazarlığı becerileri kazandırılmalı	4
8- Gerçekleştirilen öğretimde öğrenci istekleri dikkate alınmalı	3

Öğretmen adayları, lisans düzeyinde alınan eğitimde öncelikle alan derslerine ve ardından da öğretmenlik mesleğine ilişkin ders ve uygulamalara ağırlık verilmesini istediklerini ifade etmişlerdir. Elde edilen temalar çerçevesinde BT öğretmeni adaylarına verilmesi beklenen lisans eğitimi ile iyi bir bilişim teknolojileri öğretmeninde olması düşünülen özelliklere ilişkin temaların birbiriyle paralellik gösterdiği ve her iki soruda da katılımcıların en fazla üzerinde durdukları temalar olarak öne çıktığı görülmektedir.

"Alan uzmanlığı bilgisayar öğretmenliği alanında diğer alanlara oranla daha hızlı ilerlemekte. Bu yapıyı takip edebilmek için alan derslerinin daha yoğun olması gerektiğini düşünüyorum."[Ö6]

"Pedagoji dersleri sadece teoride değil pratikte de yaptırılmalıdır. Özellikle öğretmenlik deneyimi sağlama amacıyla öğrencilere sunular yaptırıp dönüt verilmelidir."[Ö10]

Eğitim programı ve ders içeriklerinin güncel gereksinimler doğrultusunda düzenlenmesi görüşlerden elde edilen diğer bir temadır. Katılımcılar lisans derslerinin, BT öğretmeni adaylarına daha güncel ve öğretmenlik yaşamlarında ihtiyaç duyacakları teknik bilgiler temel alınarak düzenlenmiş bir eğitim programı çerçevesinde verilmesi gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu noktada belirtilmesi gereken bir durum eğitim fakültelerinin eğitim programlarının 2006–2007 öğretim yılından itibaren Yüksek Öğretim Kurumu tarafından güncellenmiş olduğudur. Ancak bu araştırmanın katılımcılarını 2006–2007 öğretim yılı öncesindeki eğitim programı kapsamında öğrenim gören dördüncü sınıf öğrencileri oluşturmaktadır. Bu nedenle katılımcıların belirttikleri gibi alan derslerinin arttırıldığı ve içeriklerin güncellendiği bir eğitim programının halen uygulamada olduğunu söylemek olanaklıdır.

"Bana göre bize verilen dersler yeterli değil. Program değişti deniyor. Ne kadar değişti bilemem ama özellikle bizim programımızda ilk 1,5 yıl çok boş bir şekilde geçiyor. Daha dolu ve daha donanımlı öğretmenler yetiştirilmeli."[Ö34]

Katılımcılar görüşler çerçevesindeki diğer temalara göre derslerin konusunda uzman öğretim elemanları tarafından yürütmesini istediklerini ve bilgisayar konularının uygulamalı olarak ele alınması belirtmişlerdir. Ayrıca fizik, kimya, matematik, biyoloji gibi derslerin kaldırılması görüşü dile getirilmiş ve gerçekleştirilen öğretimde öğrenci istekleri dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Gelişen teknoloji ve mesleki gelişim konuları kapsamında ayrıca öğretmen adaylarına bilgi okuryazarlığı becerileri kazandırılmasının gerekliliği de görüşler arasında belirtilmiştir.

"Bilgisayar öğretmeni adayına lisans dönemi içerisinde her adaya bir bilgisayar düşecek şekilde ve uygulamaya dönük bir eğitim verilmelidir."[Ö11]

"Fizik, kimya, matematik gibi öğrencinin işine yaramayacak dersler yerine bilgisayarla ilgili daha fazla ders verilmelidir."[Ö10]

3.3. BT Öğretmenlerinin Toplumsal Rollerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların, BT öğretmenlerinin toplumsal rolleri nelerdir sorusuna vermiş oldukları yanıtlar çerçevesinde elde edilen temalar şu şekilde sıralanmaktadır:

Tablo 3. BT öğretmenlerinin toplumsal rolleri

	f (n=40)
1- Teknoloji konusunda rehber ve yol gösteren	17
2- Örnek davranışlarla topluma model olmak	13
3- Teknoloji konusunda bilinçli öğrenciler yetiştirmek	10
4- Toplumda bir teknik servis elemanı olarak algılanmak	7

Katılımcıların görüşlerinden elde edilen temalar çerçevesinde, BT öğretmenleri topluma teknoloji konusunda yol gösteren ve bu konuda bilinçli öğrenciler yetiştiren bireyler olarak ifade edilmektedir. BT öğretmenlerinin ayrıca örnek davranışlar ile toplumu oluşturan bireylere model olmaları gerektiği de belirtilmektedir.

"Bilgisayar öğretmeni topluma örnek teşkil edecek davranışlarda bulunmalıdır. Çünkü öğretmen sürekli göz önünde olan birisidir. Ayrıca özü sözü bir, dürüst, Atatürk devrimlerini benimseyen toplumun eğitimine de önem veren birisi olmalıdır."[Ö17]

Katılımcıların, BT öğretmenlerinin toplumsal rollerine ilişkin olumsuz görüşleri birer teknik servis elemanı olarak algılanma şeklinde temalaştırılmıştır. Öğretmen adayları bilgisayar teknolojileri konusundaki uzmanlıkları nedeniyle birer bilişim teknolojileri öğretmeni değil, birer bilgisayar tamircisi olarak algılandıklarını düşünmektedirler. Bu durum aynı zamanda BT öğretmeni adaylarının mesleki kimliklerinin yanlış algılanması yönünde bir sorun olarak da ifade edilmektedir.

"Toplumda teknik servis olarak görüldüğümüzü düşünüyorum. Ayrıca sadece bilgisayar konusunda değil tüm teknolojik araçlar konusunda destek olmamız bekleniyor. Bir eğitimci olarak ise yeterli düzeyde önem verilmediğini düşünüyorum."[Ö36]

3.4. BT Öğretmenliği Mesleğinde Karşılaşılabilecek Olası Sorunlar ve Çözüm Önerilerine İlişkin Bulgular

Katılımcıların, BT öğretmenliği mesleğinde karşılaşılabilecek olası sorunlar ve çözüm önerileri nelerdir sorusuna vermiş oldukları yanıtlar çerçevesinde elde edilen temalar şu şekilde sıralanmaktadır:

Tablo 4. BT öğretmenliği mesleğinde karşılaşılabilecek olası sorunlar ve çözüm önerileri

Sorunlar	f (n=40)
1- Teknik servis elemanı gibi görülmek	15
2- Görev yapılan okullardaki teknik altyapı eksikliği	14
3- İlköğretim okullarında bilgisayar dersinin notunun olmayışı	9
4- Yetersiz düzeyde alınan lisans eğitimi	8
5- Bilgisayarlarda ortaya çıkabilecek arızalar ve teknik sorunlar	7
6- Okul yönetimi ile yaşanabilecek sorunlar	6
7- Teknolojik gelişmeleri takip edememe	6
8- Sınıf yönetimi konusunda yaşanabilecek sorunlar	3
Çözüm Önerileri	f (n=40)
1- BT öğretmenlerinin mesleki kimliklerinin açıklığa kavuşturulması	12
2- Yeterli düzeyde lisans eğitimi alınması	10
3- Okullardaki teknik altyapının geliştirilmesi	9
4- İlköğretim okullarında okutulan bilişim teknolojileri dersinin zorunlu olması	5
5- Mesleki gelişime önem verilmesi	5
6- İlköğretim okullarında okutulan bilişim teknolojileri dersinin notunun olması	2
7- Öğrenci aileleri ile iletişim halinde olunması	2
8- İlköğretim okullarında okutulan bilişim teknolojileri ders içeriğinin güncellenmesi	1

Katılımcıların lisans öğrenimleri sonrası karşılaşılabileceklerini düşündükleri öne çıkan sorunların başında BT öğretmeni olarak değil, birer teknik servis elemanı gibi görülmeye kaygısı gelmektedir. Bilgi

teknolojileri ile ilgili ortaya çıkan teknik sorunların giderilmesinde her bir okul için bir teknik eleman görevlendirilememektedir. Bu nedenle ki belirtilen sorunların çözümlenmesinde okullarda görev yapmakta olan BT öğretmenleri aynı zamanda birer teknik eleman görevi üstlenmektedir. Bu olası sorun temelinde adayların başlıca çözüm önerisi BT öğretmenlerinin mesleki kimliklerinin açıklığa kavuşturulmasıdır.

"Bilgisayar öğretmenlerinden teknik servis elemanı gibi okulun bütün teknolojik gereksinimlerine yanıt vermesi beklenmektedir, sorunlar çözümlenemezse yetersiz olduğu düşünülmektedir."[Ö2]

Görev yapılacak okullarda bilgisayar laboratuvarlarından kaynaklanabilecek eksiklikler, diğer bir deyişle teknik alt yapının yeterli düzeyde olmaması karşılaşılan olası yüksek sorunlardan bir diğeridir. Bu sorun için ortaya konan çözüm önerisi bilgisayar teknolojilerine yeterli seviyede yatırım yapılarak teknik altyapının geliştirilmesidir.

"Ekonomik olarak bazı engellerin aşılması gereklidir ki böylece teknik sorunlar yaşanan okullardaki problemler aşılsın."[Ö28]

İlköğretim okullarında okutulmakta olan bilişim teknolojileri dersinin not ile değerlendirilmiyor olması bir diğer sorun olarak ifade edilmektedir. Özellikle sınıf yönetimi konusunda ortaya çıkabilecek sorunların birincil kaynağı olarak bu durum gösterilmektedir. İlköğretim okullarında okutulan bilişim teknolojileri dersinin not ile değerlendirilmesi, ders saatinin arttırılması ve zorunlu olması bir çözüm önerisi olarak ortaya konmaktadır.

"Öncelikle ders zorunlu bir ders olmalı. Not sistemi getirilmeli. Müfredat değiştirilmeli. Fazlalık konular çıkarılarak yerlerine daha eğlenceli ve ilgi çekici konular eklenmelidir."[Ö1]

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi (BÖTE) bölümlerinde öğrenim görmekte olan BT öğretmeni adaylarının mesleki bakış açılarının belirlenmesi amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmanın bulguları öğretmen adaylarının görüşlerini farklı boyutlarda ortaya koymaktadır. Bir BT öğretmeni adayının sahip olması gereken temel nitelikler araştırmanın katılımcıları tarafından alan uzmanlığı, mesleki gelişim, öğretmenlik meslek yeterlikleri ve örnek kişilik özellikleri boyutlarında ele alınmıştır. Bu çerçevede elde edilen bulgular Demirli ve Kerimgil (2009) tarafından gerçekleştirilen araştırma bulgularını destekler niteliktedir. Söz konusu

araştırmada öğretmen adayları temel nitelikler açısından alan, meslek ve kişisel özellikler boyutlarına vurgu yapmışlardır.

Araştırmada öğretmenlerde bulunması gereken genel özellikler arasında öğrencilerin kişisel gelişimlerine yardımcı olma teması yer almaktadır. Bu bulguya paralel olarak Numanoğlu ve Bayır (2009), BT öğretmeni adaylarına uyguladıkları ankette öğrenciyi tanıma yeterliği altında öğrenciye değer verme yeterliğini kazanma durumlarının yüksek olduğunu bulmuşlardır. Gerçekleştirilen araştırma benzer bulgularıyla söz konusu araştırmayı destekler niteliktedir.

Akbıyık ve Seferoğlu (2009) yapmış oldukları araştırmada ilköğretim okullarında işlenen bilişim teknolojileri dersi ile ilgili olarak öğrencilerin ders dışı beklentilerinin, ders ile ilgili beklentilerinden daha yüksek seviyede olduğunu ifade etmişlerdir. Bilişim teknolojileri öğretmeni adaylarının mesleki bakış açılarının ortaya konulduğu bu araştırmada da katılımcılarından elde edilen görüşler arasında bilişim teknolojileri dersinin notla değerlendirilmeyişinin derse yönelik beklentileri olumsuz etkilediği ve sınıf yönetiminde sorunlara yol açabildiği yer almaktadır. Belirtilen noktalarda elde edilen bulguların birbirini desteklediği düşünülebilir.

Bu araştırmanın bulguları BT öğretmeni adaylarının mesleki kimlikleriyle ilgili sorunlar yaşayabileceklerini düşündüklerini göstermektedir. akıroğlu ve Akkan (2008), tarafından gerçekleştirilen çalışmada, öğrencilerin bu bölümleri çoğunlukla bilinçli bir biçimde tercih etmedikleri, ayrıca öğrenimleri süresince de beklentilerinin yeterince karşılanmadığı bulgusuna yer verilmektedir. Her iki sonuç kapsamında, BT öğretmeni yetiştirme sürecinde gerek öğretmenlerin, gerekse öğretmen adaylarının mesleki kimliklerinin ve görev tanımlarının açık bir biçimde ortaya konulması ve özellikle hizmet öncesi eğitimlerinde bu konuda yeterli seviyede bilinlendirilmelerinin gerektiği ifade edilebilir.

Her alanda olduğu gibi BT öğretmenlerinin sahip oldukları mesleklerine bakış açıları içinde yaşadıkları toplumun kültürel bağlamından ve almış oldukları eğitimden önemli ölçüde etkilenmektedir. BT öğretmenlerinin mesleki tatmin ve motivasyonları temelinde şekillenen öğretmenlik performansları mesleğe ilişkin beklenti ve düşüncelerinin ortaya konması ile yükseltilebilir. Bu çalışmanın bulguları kapsamında elde edilen sonuçlar şöyledir:

- BT öğretmeni adaylarının güncel ve yeterli teknik bilgi ve becerilere sahip olmaları beklenmektedir.
- Alan derslerine daha fazla ağırlık verilmesi ve uygulamanın ağırlıkta olduğu bir öğretimin uygulanması istenmektedir.

- BÖTE bölümlerinin amaçlarının daha net olarak ortaya konması gerekli görülmektedir.
- BT öğretmenleri teknoloji kullanımı konusunda birer rehber ve öğretmen kimlikleri ile toplum tarafından örnek alınması gereken bireyler olarak görülmektedir.
- Görev yapılan okullarda BT öğretmenlerinin birer teknik eleman gibi görülmesi sorun olarak ifade edilmektedir.
- Bilgisayar alanındaki gelişmelere paralel olarak sürekli bir mesleki gelişimin önemi vurgulanmaktadır.

NOT

Bu araştırmanın bir bölümü 2009 yılında Hacettepe Üniversitesi, Ankara'da düzenlenen 9.Uluslararası Eğitim Teknolojileri Konferansı'nda sözlü bildiri olarak sunulmuştur.

KAYNAKLAR

- Akbıyık, C. ve Seferoğlu, S. (2009). Bilişim Teknolojileri Öğretmenlerinin Öğrenci Beklentilerine İlişkin Görüşleri ve Derslerde Karşılaştıkları Disiplin Sorunları. *Çukurova Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt:03 No:36, 39-52.*
- Akdağ, M. (2004). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Öğretmeni Adaylarının Demografik Özellikleri ve Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları, XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Alkan, C. (Eds.). (2000). *Meslek ve öğretmenlik mesleği (pp243-294.)*. Ankara: Anı Yayıncılık
- Balçı, A. (2004) *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeleri*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çakıroğlu, Ü. ve Akkan, Y. (2008). BÖTE Bölümlerinin Öğretmen Adaylarının Beklentilerini Karşılamaları Açısından Değerlendirilmesi: KTÜ Örnekleme, II. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Ege Üniversitesi Eğitim Fakültesi.
- Demirli, C. ve Kerimgil, S. (2009). Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mesleklerine Yönelik Görüşleri, III. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Sempozyumu, Karadeniz Teknik Üniversitesi.
- Dilmaç, B., Çıkılı, Y., Işık, H. ve Sungur, C. (2009). Teknik Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleklerine İlişkin Tutumlarının Yordayıcısı Olarak Mesleki Benlik Saygısı. *Selçuk Üniversitesi Teknik Bilimler Meslek Yüksek Okulu, Teknik - Online Dergi, Cilt 8, Sayı, 2, 34-50.*

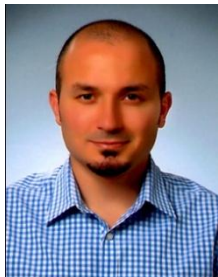
- Kabakçı, I. ve Odabaşı, H. F. (2007). Bilgisayar öğretmenlerinin ilk çalışma yıllarına yönelik mesleki gelişim etkinliği. *Uluslararası Öğretmen Yetiştirme Politikaları ve Sorunları Sempozyumu*, Azerbaycan.
- Kreicic, M.J. ve Grmek, M.I. (2005) The reasons students choose teaching professions, *Educational Studies*, 31:3, 265-274.
- Numanoğlu, G. ve Bayır, Ş. (2009). Bilgisayar Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterliklerine İlişkin Görüşleri. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi (KEFAD) Cilt 10, Sayı 1, 197-212.*
- Okçabol, R. (2005). *Öğretmen Yetiştirme Sistemimiz Ankara: Ütopya Yayınevi*
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2006) *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- YÖK, Öğretmen Yetiştirme ve Eğitim Fakülteleri. [02.11.2008 tarihinde http://www.yok.gov.tr/duyuru/yok_ogretmen_kitabi.pdf adresinden alınmıştır.]

YAZARLAR HAKKINDA BİLGİ

Yrd.Doç.Dr. Cem ÇUHADAR Trakya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde görev yapmaktadır. Öğretim amaçlı blog kullanımını ele alan tez çalışması ile 2008 yılında aynı programda doktora öğrenimini tamamlamıştır. Öğretmen eğitimine teknoloji entegrasyonu, Web tabanlı öğrenme, m-öğrenme, etkileşim ve öğrenme, eylem araştırması ve nitel araştırma yöntemleri başlıca ilgi alanları arasındadır.

Trakya Üniversitesi, Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü Edirne/TÜRKİYE
cemcuhadar@trakya.edu.tr
<http://cemcuhadar.trakya.edu.tr>

Öğr.Gör. Özcan Özgür Dursun Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde görev yapmaktadır. Halen Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İletişim Anabilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. E-öğrenme, sanal topluluklar, etkileşimli teknolojiler, görsel tasarım, kültürel farklılıklar ve kitle iletişimi başlıca ilgi alanları arasındadır.

Anadolu Üniversitesi, Eğitim Fakültesi
Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü
Eskişehir/TÜRKİYE
oodursun@anadolu.edu.tr

BİLİŞİM TEKNOLOJİLERİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ GÖZÜYLE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİ

Bilgi ve iletişim teknolojilerindeki gelişmeler, geleneksel öğrenme-öğretme anlayışındaki dönüşüm ve artan bilgi miktarı bilgi çağı gereksinimlerine uygun öğretmenlerin yetiştirilmesi gerekliliğini ortaya koymaktadır. Öğretmen adaylarının meslek bilgisi ve alan eğitimi derslerinin yanı sıra genel kültür dersleri ile çağdaş bir bakış açısına sahip olmaları söz konusu gereksinimlerin karşılanabilmesi için bir zorunluluk haline gelmiştir. Alkan (2000), öğretmenlik mesleğini özgün ve önder bir meslek olarak görmekte, öğretmenleri ise insan davranışlarını oluşturmada güç ve karmaşık görevlere sahip uzmanlar olarak nitelemektedir. Öğretmenler yalnızca öğreten kişiler değil, aynı zamanda öğrencilerini kişisel olarak etkileyebilecek ve onlara model olacak bireylerdir. Bu nedendir ki öğretmenlerin, öğretimin ötesinde, birey olarak sahip oldukları özellikler önem kazanmaktadır (Krecic ve Grmek, 2005). Benzeri nedenlerle, bir meslek dalı olarak ele alınan öğretmenliğin, kendine özgü yapısı ile farklı bir uzmanlık alanı olduğunu söylemek olanaklıdır.

Bilgi toplumlarının en belirgin özellikleri arasında yer alan bilgi ve iletişim teknolojilerinin her alanda yaygınlaşması, bu teknolojileri kullanabilme bilgi ve becerisine sahip bireylerin yetiştirilmesini bir zorunluluk haline getirmektedir. Ayrıca bilgi ve iletişim teknolojilerin öğretimi ve eğitim amaçlı kullanımını sağlamak amacıyla yetişmiş insangücüne de ihtiyaç duyulmaktadır (Kabakçı ve Odabaşı, 2007). İfade edilen amaç çerçevesinde üniversitelerin farklı fakültelerinde, çeşitli öğretim kademelerinde ve kurumlarında bilişim teknolojileri alanında görev yapacak öğretmenler yetiştirilmektedir. 1998 öğretim yılında eğitim fakülteleri bünyesinde kurulan "Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi" (BÖTE) bölümleri de bunlardan birisidir. BÖTE bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adaylarına meslek bilgisi dersleri, alan dersleri ve genel kültür derslerinden oluşan bir program dahilinde öğretim verilmektedir. Gerçekleştirilen öğretim çerçevesinde bölümün temel amacı ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapacak bilişim teknolojileri (BT) öğretmenlerini yetiştirmektir. BÖTE bölümlerinde öğrenim görmekte olan öğretmen adayları aynı zamanda çağdaş öğretim teknolojilerini kullanarak öğrenme-öğretme etkinliklerini planlayabilen birer öğretim tasarımcısı olarak da mezun olmaktadır.

Bu araştırma Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü öğretmen adaylarının "Bilişim Teknolojileri Öğretmenliği" mesleğine ilişkin düşüncelerini ortaya koymayı amaçlamaktadır. Çalışma olgubilim araştırması olarak desenlenmiştir. Katılımcılar 2008-2009 öğretim yılında Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Bilgisayar ve Öğretim

Teknolojileri Eğitimi Bölümü'nde öğrenim görmekte olan 22'si erkek ve 18'i kadın olmak üzere 40 öğretmen adayıdır. Araştırma verilerinin elde edilmesinde araştırmacılar tarafından geliştirilen ve beş açık uçlu sorudan oluşan bir anket formu kullanılmıştır. Verilerin çözümlenmesinde içerik çözümlemesi tekniğinden yararlanılmıştır.

BT öğretmeni adaylarının görüşleri kapsamında bir BT öğretmeninde olması gereken özelliklerin başında bilgisayar teknolojileri konusunda uzmanlık gelmektedir. İyi bir BT öğretmenin sahip olması gereken diğer önemli bir özellik öğretmenlik mesleğine ilişkin bilgi ve becerilere sahip olma şeklinde ortaya konulmuştur. Öğretmen adaylarının bir BT öğretmeninde bulunması gereken özellikler için en fazla görüş bildirdiği konulardan birisi mesleki gelişim olmuştur.

Öğretmen adayları, lisans düzeyinde alınan eğitimde öncelikle alan derslerine ve ardından da öğretmenlik mesleğine ilişkin ders ve uygulamalara ağırlık verilmesini istediklerini ifade etmişlerdir. Eğitim programı ve ders içeriklerinin güncel gereksinimler doğrultusunda düzenlenmesi görüşlerden elde edilen diğer bir temadır. Derslerin konusunda uzman öğretim elemanları tarafından yürütmesini istediklerini ve bilgisayar konularının uygulamalı olarak ele alınması görüşlerde belirtmişlerdir. Ayrıca fizik, kimya, matematik, biyoloji gibi derslerin kaldırılması görüşü dile getirilmiş ve gerçekleştirilen öğretimde öğrenci istekleri dikkate alınması gerektiği ifade edilmiştir. Gelişen teknoloji ve mesleki gelişim konuları kapsamında ayrıca öğretmen adaylarına bilgi okuryazarlığı becerileri kazandırılmasının gerekliliği de görüşler arasında belirtilmiştir.

BT öğretmenleri topluma teknoloji konusunda yol gösteren ve bu konuda bilinçli öğrenciler yetiştiren bireyler olarak ifade edilmektedir. BT öğretmenlerinin ayrıca örnek davranışlar ile toplumu oluşturan bireylere model olmaları gerektiği de belirtilmektedir. Katılımcıların, BT öğretmenlerinin toplumsal rollerine ilişkin olumsuz görüşleri birer teknik servis elemanı olarak algılanma şeklinde temalaştırılmıştır. Öğretmen adayları bilgisayar teknolojileri konusundaki uzmanlıkları nedeniyle birer bilişim teknolojileri öğretmeni değil, birer bilgisayar tamircisi olarak algılandıklarını düşünmektedirler. Bu durum aynı zamanda BT öğretmeni adaylarının mesleki kimliklerinin yanlış algılanması yönünde bir sorun olarak da ifade edilmektedir.

Katılımcıların lisans öğrenimleri sonrası karşılaşılabileceklerini düşündükleri öne çıkan sorunların başında BT öğretmeni olarak değil, birer teknik servis elemanı gibi görülme kaygısı gelmektedir. Bu olası sorun temelinde adayların başlıca çözüm önerisi BT öğretmenlerinin mesleki kimliklerinin açıklığa kavuşturulmasıdır. Görev yapılacak okullarda bilgisayar laboratuvarlarından kaynaklanabilecek eksiklikler,

diğer bir deyişle teknik alt yapının yeterli düzeyde olmaması karşılaşıma olasılığı yüksek sorunlardan bir diğeriştir. Bu sorun için ortaya konan çözüm önerisi bilgisayar teknolojilerine yeterli seviyede yatırım yapılarak teknik altyapının geliştirilmesidir. İlköğretim okullarında okutulmakta olan bilişim teknolojileri dersinin not ile değerlendirilmiyor olması bir diğeriştir sorun olarak ifade edilmektedir. Özellikle sınıf yönetimi konusunda ortaya çıkabilecek sorunların birincil kaynağı olarak bu durum gösterilmektedir. İlköğretim okullarında okutulan bilişim teknolojileri dersinin not ile değerlendirilmesi, ders saatinin arttırılması ve zorunlu olması bir çözüm önerisi olarak ortaya konmaktadır.

Her alanda olduğu gibi BT öğretmenlerinin sahip oldukları mesleklerine bakış açıları içinde yaşadıkları toplumun kültürel bağlamından ve almış oldukları eğitimden önemli ölçüde etkilenmektedir. BT öğretmenlerinin mesleki tatmin ve motivasyonları temelinde şekillenen öğretmenlik performansları mesleğe ilişkin beklenti ve düşüncelerinin ortaya konması ile yükseltilebilir. Bu bağlamda alan derslerine daha fazla ağırlık verilmesi ve uygulamanın ağırlıkta olduğu bir öğretimin uygulanması, BÖTE bölümlerinin amaçlarının daha net olarak ortaya konulması gibi öneriler ortaya konulabilir.